

Afdoend onderzoek

Laan van Indië – III – Almelo

21 juli 2020

Samenvatting

Aan de Laan van Indië te Almelo worden bouwwerkzaamheden voorbereid. De planlocatie is deels bebouwd en ligt deels braak, waar het voornemen is om nieuwbouw te realiseren. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten.

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) en egels aanwezig zijn.

Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Inhoud

- 2 - Inleiding**
- 3 - Beschrijving gebied**
- 4 - Beschrijving werkwijze**
- 6 - Waarneming & effecten**
- 7 - Mitigatie & compensatie**
- 8 - Advies & bronnen**

Inleiding

Aan de Laan van Indië te Almelo worden bouwwerkzaamheden voorbereid. De planlocatie is deels bebouwd en ligt deels braak, waar het voornemen is om nieuwbouw te realiseren. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten.

Voor de ruimtelijke ontwikkeling is in 2017 een quick scan ecologie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie bleek dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen van marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) en egels noodzakelijk was. In het voorjaar van 2020 is een afdoend onderzoek naar marterachtigen en egels uitgevoerd. Deze dieren zijn met het intreden van de Wet natuurbescherming beschermd.

In de voorliggende notitie worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar marterachtigen en egel gepresenteerd. Waarnemingen van andere - minder strikt - beschermde soorten zijn voor zover relevant eveneens genoteerd. Het onderzoek naar beschermde soorten is gestart in juni 2020.

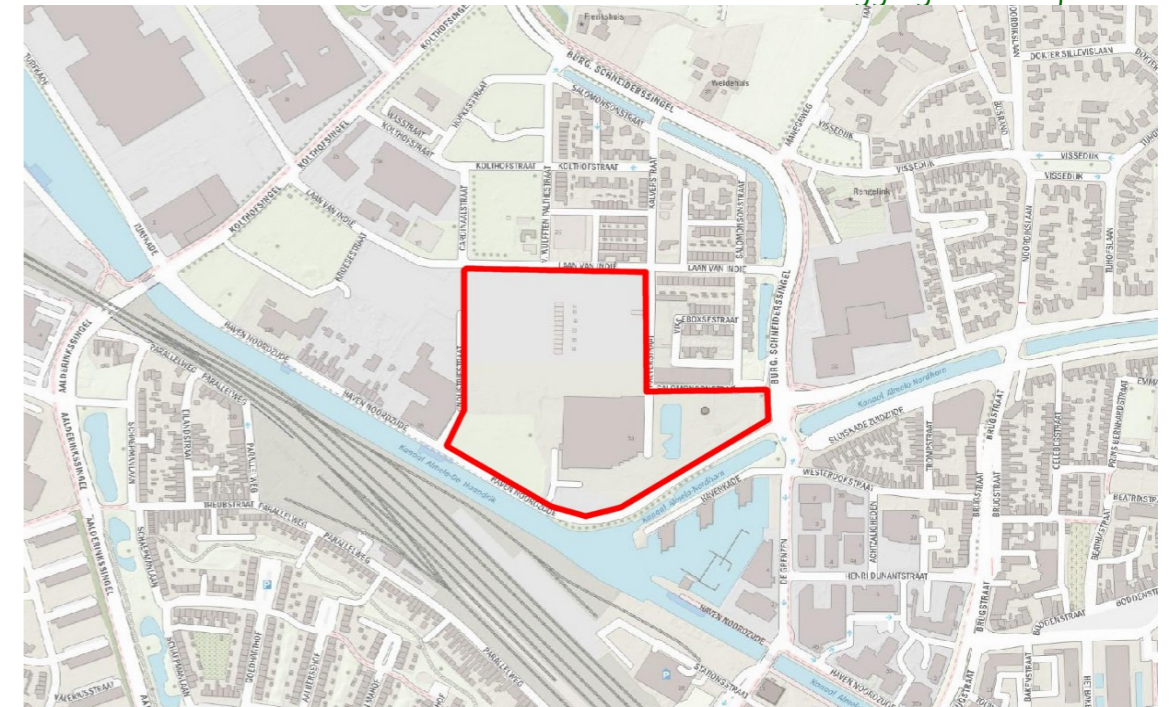
Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de werkzaamheden die nodig zijn voor de ontwikkeling. Daarbij is ook gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving.

Colofon

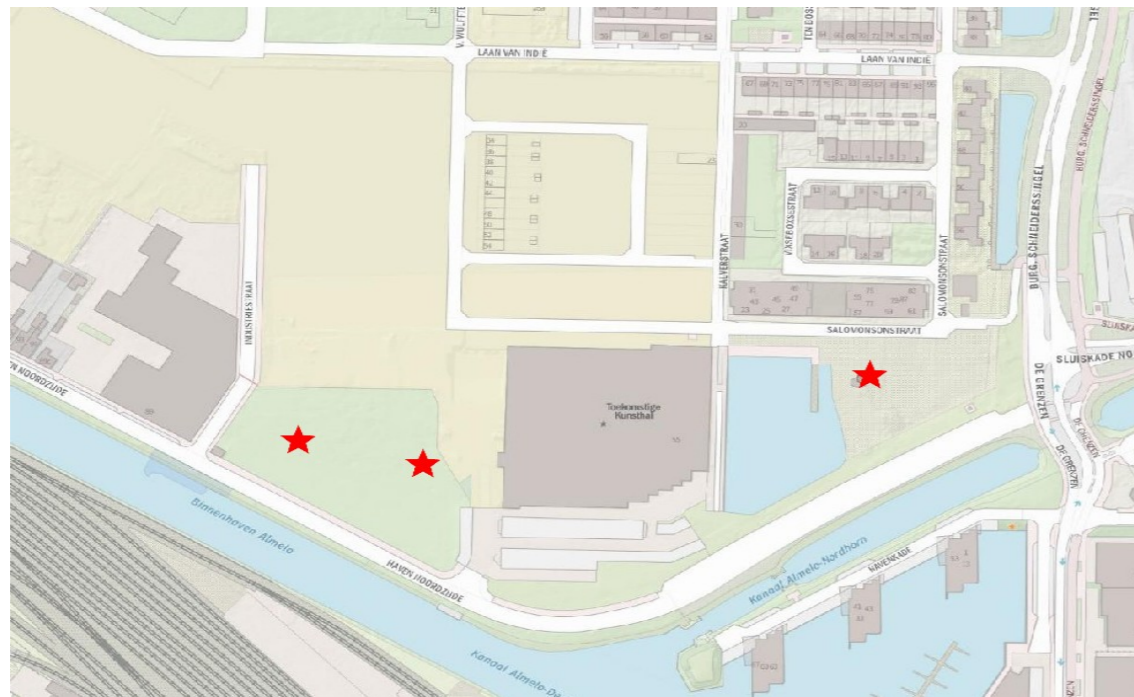
Opdrachtgever Van Riezen & Partners
Projectnummer 20.099
Datum 20 juli 2020
Auteur M.J. Josemans
Gecontroleerd P.J.H. van der Linden
Status concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

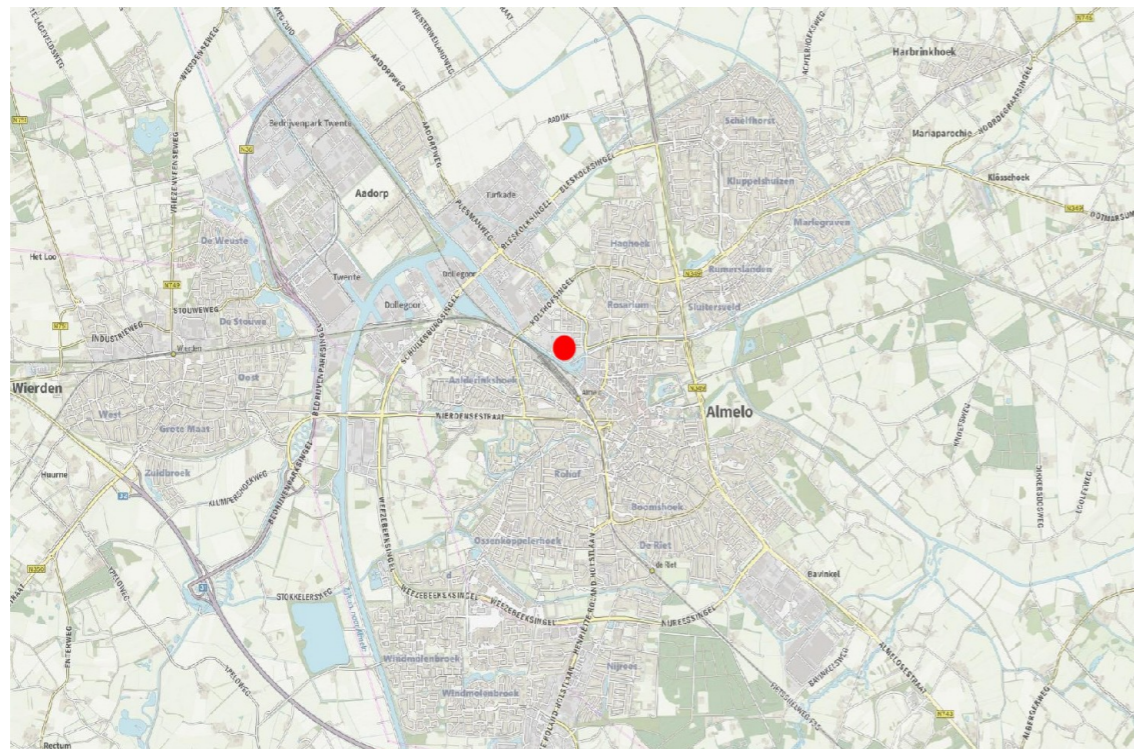
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie en beschrijving gebied

Locaties van de sporenbuizen voor het onderzoek naar marterachtigen.

Ligging van de de planlocatie in Almelo.

De planlocatie ligt binnen de bebouwde kom van Almelo, ten noorden van het centrum. Langs het perceel ligt een havenkanaal. Binnen het Indië woongebied zijn voor verschillende onderdelen eerder ecologische onderzoeken uitgevoerd, in 2015, 2016 en 2017 (Ursinus, T. (2015) Quickscan Ecologie Woongebied Indië, deel II Almelo. Els & Linde, Hilversum), (Ursinus, T. (2016) Quickscan Ecologie Deellocaties Indiëterrein te Almelo. Els & Linde, Hilversum), (Ursinus, T. (2016) Afdoend onderzoek Woongebied Indië, deel 2 te Almelo. Els & Linde, Hilversum), Ursinus, T. (2017) Afdoend onderzoek Boomvalk Indiëterrein te Almelo. Els & Linde, Hilversum).

Voordat de werkzaamheden beginnen, moet geïnventariseerd worden of beschermde soorten in dit gebied voorkomen. Uit de quick scan is voortgekomen dat marterachtigen en egels in het plangebied niet uit te sluiten zijn. Voor zowel marterachtigen – de steenmarter (*Martes foina*), de bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*) – als voor de egel (*Erinaceus europaeus*), beschikt de planlocatie over geschikt habitat en leefomgeving. Dit afdoend onderzoek zal aantonen of in dit gebied marterachtigen en egels aanwezig zijn.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie. De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied moet rekening gehouden worden met algemeen voorkomende soorten. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecoloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet.

H03 Werkwijze: technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Afdoende inventarisatie

Tijdens ecologisch onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten.

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten, is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde soortenstandaards verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Voor de inventarisatie van de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) zijn verschillende technieken beschikbaar. In het voorliggende geval is gekozen voor het uitleggen van sporenbuizen. Om voldoende inspanning te verrichten zijn twee aspecten van belang: Het aantal sporenbuizen dat wordt uitgelegd en de tijdsduur dat de sporenbuizen in het veld aanwezig zijn. Per hectare moeten voldoende sporenbuizen worden uitgezet, de norm is ongeveer vier sporenbuizen per hectare. Een sporenbuis bestaat uit een inktkussen met aan weerszijde een witgeverfde strook waarop de pootafdrukken komen. De diameter van de buis is afhankelijk van de soort waarvoor deze is bedoeld. Er zijn twee maten, één voor de bunzing en één voor hermelijn en wezel. De marterachtigen hebben een groot leefgebied en de lage dichtheid over het landschap. De dieren exploreren met enige regelmaat hun gehele homerange. Om een voldoende grote kans op aanwezigheid te kunnen vaststellen moeten de sporenbuizen minimaal vier weken in het veld blijven liggen. De buizen worden geplaatst langs lijnvormige elementen met voldoende dekking (hoog gras, bosrand, opgeslagen materiaal etc.). Voor de kleine marters is mei-juli de meest optimale periode voor het inventariseren van de dieren. De grootste kans op het aantreffen van egels is in het voorjaar (mei-juni) in de vroege avonduren. Het terrein kan dan worden afgezocht op voedselzoekende egels. Onder en langs dekkingsplaatsen wordt gezocht met een infraroodlamp om egels te treffen.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Het bronnenonderzoek is uitgevoerd gericht op soorten die in de omgeving van de planlocatie verwacht worden. Bij de Wierdensestraat en bij Groot Hag is een steenmarter waargenomen. Er zijn geen bunzing en hermelijn waargenomen nabij het plangebied. De wezel is waargenomen bij Buitenhaven Westzijde, ten zuidwesten van het plangebied. Er zijn enkele waarnemingen van egels ten (noord)oosten van het plangebied, namelijk bij de Elsboerlaan, bij Tjihofslaan en bij Bosrand (waarneming.nl).

Inventarisatie marterachtigen – van 2 juni 2020 tot 29 juni 2020

Kleine marterachtigen hebben een groot leefgebied van enkele tientallen hectare. Binnen hun leefgebied volgens marters vaak de landschapselementen. De dieren benutten de dekking om te jagen en schuilen hier tijdens het slapen. De marters hebben een territorium dat verdedigd wordt tegen soortgenoten.

In juni is gezocht naar aanwezigheid van de kleine marterachtigen. Hiervoor zijn twee soorten sporenbuizen gebruikt: Een grote variant geschikt voor de bunzing en een kleine variant geschikt voor wezel en hermelijn. Op het perceel zijn in totaal drie sporenbuizen voor de bunzing en drie sporenbuizen voor wezel/hermelijn uitgezet op 2 juni 2020. De weersomstandigheden bij het eerste onderzoek betroffen droog weer, het was 19 °C, windkracht 1 Bft en er was sprake van 100% bewolking. Na vier weken – op 29 juni 2020 – zijn de sporenbuizen weer opgehaald en gecontroleerd op prenten. De weersomstandigheden bij dit tweede onderzoek betroffen droog en zonnig weer, het was 21 °C, windkracht 3 Bft en wederom sprake van 100% bewolking. De sporenbuizen zijn uitgelegd op plekken waar de marters dekking of voedsel vinden. Op geen van de buizen zijn prenten van marterachtigen aangetroffen.

Inventarisatie egels – 2 juni 2020 & 29 juni 2020

Net als veel zoogdieren zijn egels 's nachts actief. Overdag slapen ze in een nest van bladeren, mos of ander materiaal verscholen onder struiken en andere plekken met dekking. Egels zijn solitair levende dieren en zijn niet territoriaal. De homerange van de mannetjes is 20-40 ha en van de vrouwtjes 10-20 ha. Per nacht kunnen de egels een paar kilometer lopen. Door hun verborgen leefwijze zijn egels moeilijk te inventariseren. De grootste kans op egels in het voorjaar (mei-juni) in de vroege avonduren. Het terrein kan dan worden afgezocht op voedselzoekende egels.

In juni is tevens de aanwezigheid van egels onderzocht in het plangebied. Op 2 juni 2020 is er tijdens de schemering gezocht naar egels. De weersomstandigheden betroffen droog weer, het was 19 °C, windkracht 1 Bft en er was sprake van 100% bewolking. Ook op 29 juni 2020 is het gebied onderzocht of egels aanwezig waren. Wederom tijdens de schemering in de avond. De weersomstandigheden betroffen droog en zonnig weer, het was 21 °C, windkracht 3 Bft en wederom sprake van 100% bewolking. Tijdens beide onderzoeken zijn er geen egels aangetroffen in het plangebied of waren er sporen te vinden die duiden op de aanwezigheid van egels binnen het gebied.

H04 Waarnemingen en effecten

Door bureau Els & Linde is in het voorjaar van 2020 een afdoend onderzoek naar egels en marterachtigen binnen de planlocatie uitgevoerd. De analyse van deze notitie beperkt zich tot de effecten op beschermde soorten die tijdens het afdoend onderzoek naar egels en marters zijn onderzocht.

Zorgbeginsel

Binnen de planlocatie zijn enkele soorten te verwachten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Conclusie

Voor het plangebied aan Laan van Indië te Almelo is onderzocht of marterachtigen en egels voorkomen in het plangebied. Zowel beschermde marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) als egels zijn niet aangetroffen binnen de planlocatie.

H05 Mitigatie en compensatie

Door bureau Els & Linde is in het voorjaar van 2020 een onderzoek uitgevoerd op de planlocatie in Almelo. Uit de inventarisatie is gebleken dat binnen de planlocatie geen egels en geen marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) in het gebied voorkomen.

De geplande werkzaamheden veroorzaken geen verstoring voor deze beschermde diersoorten. Er zijn geen compenserende of mitigerende maatregelen nodig. Tevens is geen ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Ecologisch werkprotocol

Ten alle tijden wordt geadviseerd om de activiteiten vast te leggen in een werkplan en te werken met een ecologisch werkprotocol. Hierin dient omschreven te worden welke maatregelen getroffen worden om de effecten op beschermde soorten te voorkomen, mochten er toch diersoorten aangetroffen worden tijdens de bouwwerkzaamheden. Het ecologisch werkprotocol dient ten alle tijden op locatie aanwezig te zijn.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor het perceel aan Laan van Indië te Almelo wordt bouwwerkzaamheden voorbereid. Het perceel bestaat voornamelijk uit zand waar het voornemen is nieuwbouw te realiseren. Onderdeel van de ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten, namelijk marterachtigen en egels.

Voor de ruimtelijke ontwikkeling is in 2017 een quick scan ecologie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie bleek dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen van marterachtigen en egels nodig was. In het voorjaar van 2020 is een afdoend onderzoek naar marterachtigen en egels uitgevoerd. Er zijn zowel geen egels als geen marterachtigen waargenomen. Deze diersoorten zijn met het intreden van de Wet natuurbescherming beschermd.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) en egels aanwezig zijn. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezige soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet, in vergelijkbaar geschikt habitat in de omgeving. Schuil- en overwinteringsplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op overwinterende en of schuilende dieren.

- Ursinus, T. (2015) Quickscan Ecologie Woongebied Indië, deel II Almelo. Els & Linde, Hilversum
- Ursinus, T. (2016) Quickscan Ecologie Deellocaties Indië terrein te Almelo. Els & Linde, Hilversum
- Ursinus, T. (2016) Afdoend onderzoek Woongebied Indië, deel 2 te Almelo. Els & Linde, Hilversum
- Veldman, J. & Troost, C. (2019). Brochure Soortenbescherming in Overijssel: Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Natuur en Milieu. Provincie Overijssel.
- overijssel.nl
- waarneming.nl
- quickscanhulp.nl (bevat waarnemingen uit de NDFF)